

Navn: Ingvild Sæbu Vatn
Adresse: vei 238 23 B H0102, 9170 LONGYEARBYEN
Telefonnummer: 99500024
E-postadresse: vildvatn@gmail.com

FORSLAG TIL VERNEPLAN | Innspill til høring oktober 2023

Jeg opplever at forslag til verneplan har blitt utformet med hensyn til innspill i prosessen fram til nå, og det er positivt at innspill oppsummeres og kommenteres. Honnør til Sysselmesteren for å ta innspill på alvor! Det er spesielt viktig ettersom kunnskap om lokalsamfunnet i så stor grad overlates til lokalbefolkningens innspill gjennom verneplanprosessen.

Nå er vernet konkretisert betraktelig. Ved første presentasjon av verneforslaget trakk jeg, og mange andre i salen, et lettelsens sukk, fordi mye av dagens aktivitet og behov er tillatt i området som foreslås vernet. Etter en nærmere gjennomgang er det likevel noen ting som skurrer og som er verdt å påpeke/stille spørsmålstegn ved:

Verneform

Begrunnelsen for valg av verneform er veldig kort og vanskelig å forstå. Valget av den strengeste verneformen, naturreservat, som foreløpig kun er i bruk i områder langt fra bosettinger og i små områder med totalt ferdselsforbud deler av året, virker ulogisk. I dette forslaget ligger grensen for et område der all ferdsel kan forbys, helt opp i dørstokken til den viktigste norske bosettingen på Svalbard. Det kommer ganske sikkert til å by på problemer med søknader, saksgang og sedvanlig stor utskiftning av saksbehandlere i alle myndighetsledd. Vi har allerede i dag mange byggesaker med krevende saksgang, der myndighetene selv er usikre på hvordan man skal gå fram. I forslaget er det forsøkt å ta høyde for de største konsekvensene av slike problemer ved å tillate vedlikehold, og å tilpasse grensene for området, men vi vet ikke nå, hva som kan bli aktuelt i framtiden.

Området som vernes er ikke uberørt eller tilnærmet uberørt. Store deler av arealet som vernes er mindre enn 3 km fra større tekniske inngrep. Flere av de viktigste leveområdene for fugl i Adventdalen er dammer som har oppstått som følge av inngrep i forbindelse med bygging av veier og demninger. Vi må innse at flere av artene er her i en symbiose og sameksistens med mennesker. Artene trenger plass, ro og beskyttelse både innenfor og utenfor vernegrensestreken vi setter på kartet. Rulleringen av arealplanen i Longyearbyen setter seg høye mål for å ivareta naturverdiene helt inn i sentrum av Longyearbyen. Det er veldig positivt i mine øyne. Vi må verne om naturen. Men det sterkeste vernet, som naturreservat representerer, mener jeg står i fare for å bli uthulet ved å bruke det i et så påvirket område. Det er meget usikkert om en så omfattende saksgang for tiltak i Longyearbyens nærområde tjener våre felles interesser.

Jeg mener at en noe mildere verneform, som også legger vekt på opplevelsesverdi, ville være riktigere, og synes nasjonalpark er bedre egnet.

Forskrifter

- § 2. Geografisk avgrensning

Det ville vært mye enklere å håndtere vern og bruk i framtiden dersom grensen for verneområdet kunne ligget på elvebrinken og langs nordsiden av Gruve 7-veien. Da ville behovene for tiltak innenfor verneområdet vært mye lavere. Slik forslaget foreligger nå er det mange muligheter for unødvendige og utilsiktede saker som kan kreve store ressurser å avklare. Jeg kan påpeke noen momenter som jeg ser nå, men det vil naturligvis være flere:

- Jeg ville sørget for at verneplangrensa legges med en god offset fra Gruve 7-veien der veien er demning for Isdammen. Demningen lekker, er del av vår viktigste infrastruktur, og kan på et tidspunkt trenge større tiltak.
- Det bør være lov å kjøre med bil ut på piren fra Longyearbyen hundeklubb sin hundegård. Ellers vil mange gjøre seg til lovbrøtere uforvarende. Piren er viktig for å hindre floa i å komme opp til demningen til Isdammen. Den brukes ofte til å komme ut i frosset og isdekket/snødekket terreng uten å berøre tundra i overgangen mellom sesonger, og har vært brukt som biladkomst til Svalbard Skimaraton sitt start/målområde.
- Kartet med avgrensning og veier gir ikke mulighet for å snu med hundespenn på den gamle flystripa i Adventdalen. Behovet er meldt inn flere ganger gjennom prosessen. Dette viser problemet med utilsiktede effekter av den strenge verneformen så tett på det aktive lokalsamfunnet.

- § 3. Forbud mot tiltak og inngrep

Det er praktiske utfordringer med å legge så strenge begrensninger på tiltak i et samfunn i drift. Håper LL påpeker flere av disse. Her er noen:

- Sjøkabelen ut i Adventfjorden fra Sjøskrenten må kunne vedlikeholdes, oppgraderes og endres. Det er en kjensgjerning at Longyearbyens løsning for avløpsvann har betydelig forbedringspotensial, og vi må håpe på, og legge til rette for, en ny løsning, som sannsynligvis vil kreve tiltak i sjø innenfor verneområdet.
- Veier må kunne endres, for eksempel ved at tverrsnittet endres. Dagens Gruve 7-vei er laget for kulltransport og har stort vedlikeholdsbehov. Det kan være aktuelt å endre veisnittet etter nedleggelse av Gruve 7.

- § 4. Ferdsel og sykling

Hensynet til lokalbefolkningen er vektlagt i forslaget, men likevel er det ikke gitt mulighet til å ferdes med hjulgående vogn eller sykkel på elveisen i verneområdet. Ved å bruke begrepet «barmark» mener jeg at forståelsen for lokale forhold i verneområdet ikke er vektlagt. Store deler av verneområdet er en stor elveslette og en vindtrakt som fører til at det ofte om vinteren er isdekket, men ikke snødekket. Begrepet barmark

refererer ofte til **ikke**-snødekket-mark, og det har vi gjerne gjennom hele vinteren i Adventdalen. I enkelte forskrifter på fastlandet er begrepet «islagt vassdrag» benyttet, og det mener jeg er veldig relevant her. Ferdsel i det frosne elveleiet har ikke negative konsekvenser for fuglelivet og skader ikke vegetasjon, men har stor verdi og bør kunne bli hensyntatt i forskriften. Det er i disse dager -ved innsending av innspill midt i oktober 2023- nettopp slike flotte høstforhold, og det har vært kjørbar elveis siden 20. september.

Ferdse med hundspann medfører at «båndlengde» mellom hund og fører er over 5 meter.

- § 9. Tillatelse etter søknad

Som hytteeier er jeg negativ til at retten til å bygge opp igjen etter brann eller naturskade innskrenkes. Slik forslaget foreligger er det først etter tillatelse at man kan istandsette eller gjenoppbygge et bygg som er lovlig oppført.

Det er i tillegg avgjørende at man kan istandsette bygning umiddelbart etter for eksempel branntilløp eller isbjørnskada for å unngå følgeskader. I slike tilfeller er det ikke akseptabelt å vente i flere måneder på saksgang.